

Facultade de Ciencias Empresariais e Turismo

Presentación

A Facultade de Ciencias Empresariais de Ourense está localizada no Edificio Xurídico Empresarial do Campus Universitario en pleno centro da cidade.

A oferta educativa para o próximo curso 2016-2017 no Centro é:

Títulos de Grao:

- **GRADO EN ADMINISTRACIÓN E DIRECCIÓN DE EMPRESAS**
- **GRADO EN TURISMO**
- **PROGRAMA CONXUNTO DE ESTUDOS ADMINISTRACIÓN E DIRECCIÓN DE EMPRESAS + ENXEÑARÍA INFORMÁTICA**
- **PROGRAMA CONXUNTO DE ESTUDOS ADMINISTRACIÓN E DIRECCIÓN DE EMPRESAS + DEREITO**
- **DOBRE GRAO INTERNACIONAL EN ADE (ESPAÑA) & BUSINESS ADMINISTRATION (ALEMAÑA)**

Desde o curso 2015-2016, grazas a un acordo de cooperación Inter-Institucional con Hochschule Bremerhaven, a Facultade de Ciencias Empresariais e Turismo oferta o **Programa de Dobre Grao Internacional** en Administración e Dirección de Empresas (Business Administration & Management) da **Universidade de Vigo** e Bachelor of Arts in Business Administration en **Hochschule-Bremerhaven**. Ademais, por terceiro ano consecutivo ofértase o programa **ADE INTERNACIONAL** con mais de 60 créditos impartidos en inglés. No curso 2016-2017 iníciase a oferta do programa **TURISMO INTERNACIONAL** con mais de 39 créditos impartidos en inglés.

Con estes acordos e programas a Facultade de Ciencias Empresariais e Turismo aposta pola internacionalización dos estudos e a participación dos estudantes en programas de mobilidade e intercambio, abrindo un abanico a novos horizontes e opcións de futuro.

En canto á oferta de POSGRAOS da Facultade de Ciencias Empresariais e Turismo:

- **MESTRADO OFICIAL EN CREACIÓN, DIRECCIÓN E INNOVACIÓN NA EMPRESA**
- **MESTRADO OFICIAL EN DIRECCIÓN E PLANIFICACIÓN DO TURISMO**
- **MESTRADO OFICIAL EN XESTION EMPRESARIAL DO DEPORTE**

Para obter máis información visita a nosa páxina web <http://www.fcetou.uvigo.es/>

¡Ven a visitarnos!

Organigrama

EQUIPA DECANAL

Decana

Elena Rivo López
Teléfono: 988368800
e-mail: decano.eto@uvigo.es

Vicedecana de Ordenación Académica

Mónica Villanueva Villar
Teléfono: 988368714
e-mail: monicavv@uvigo.es

Vicedecano de Estudos de Grao e Xestión Informática

Javier Sánchez Sellero
Teléfono: 988368742
e-mail: javiss@uvigo.es

Vicedecano de Calidade

Marcos Álvarez Díaz
Teléfono: 988 368 764
e-mail: marcosalvarez@uvigo.es

Vicedecana de Relacións Internacionais

Elena De Prada Creo
Teléfono: 988368726
e-mail: edeprada@uvigo.es

Secretaría

María Beatriz González Sánchez
Teléfono: 988368712
e-mail: bgonzale@uvigo.es

Localización

Edificio Xurídico-Empresarial
Campus Universitario As Lagoas
32004 Ourense

Conserxería: + 34 988 368 700

Secretaría de alumnado: +34 988 368 803; administracion.eto@uvigo.es

Secretaría de Decanato: +34 988 368 800; secretario.eto@uvigo.es

Relacións Internacionais: edeprada@uvigo.es

Información xeral: info.eto@uvigo.es

Fax: + 34 988 368 923

Páxina web: www.fcetou.uvigo.es

Máster Universitario en Xestión Empresarial do Deporte

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
004M095V01101	Organización e Lexislación do Deporte	1c	5
004M095V01102	Sistema de Información Económico-Financeira	1c	5
004M095V01103	Financiación e Fiscalidade do Deporte	1c	5
004M095V01104	Xestión Deportiva e Calidade	1c	5
004M095V01105	Planificación Estratéxica	1c	5
004M095V01201	Patrocinio e Marketing Deportivo	2c	5
004M095V01202	Instalacións Deportivas	2c	5
004M095V01203	Eventos Deportivos	2c	5
004M095V01204	Prácticas Externas	2c	14
004M095V01205	Traballo Fin de Máster	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Organización e Lexislación do Deporte**

Materia	Organización e Lexislación do Deporte			
Código	004M095V01101			
Titulación	Máster Universitario en Xestión Empresarial do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	5	OB	1	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Sánchez Fernández, Patricio			
Profesorado	Blanco Pereira, Eduardo Murillo Fort, Carlos Rodríguez Guerrero, Plácido Sánchez Fernández, Patricio Sánchez Santos, José Manuel			
Correo-e	patricio@uvigo.es			
Web	http://patricio.webs.uvigo.es			
Descrición xeral	Nesta materia expónse o modelo de organización do deporte en Europa con algúns apuntamentos sobre o marco lexislativo no que se organiza. Explicarase a súa forma de traballar a través dos niveis asociativos de primeiro e segundo nivel, os organismos supervisores do deporte e as organizacións internacionais. Expónse a forma de organizar as competicións e a necesidade de que estas sexan competidas para o seu mellor aproveitamento económico.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoito nun contexto de investigación.	- saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.	- saber
CB3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.	- saber
CB4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.	- saber
CB5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que terá que ser, en grande medida, autodirixido e autónomo.	- saber
CG1	Capacitar ao alumnado para a administración e dirección de todo tipo de entidade ou organización deportiva	- Saber estar / ser
CG2	Favorecer o contacto directo co sector deportivo	- Saber estar / ser
CG3	Ofrecer unha visión integradora dos distintos subsistemas que configuran o sistema organización/empresa no sector deportivo	- Saber estar / ser
CE1	Especializarse na xestión empresarial do sector deportivo, tanto na súa vertente pública como privada	- saber
CE3	Ofrecer aos profesionais da xestión deportiva novos métodos de traballo aplicables á súa actividade laboral.	- saber
CE5	Manexar un conxunto variado de métodos de investigación dirixidos a resolver asuntos relativos á xestión do sector deportivo.	- saber facer
CE7	Valorar a partir dos rexistros relevantes de información a situación e previsible evolución dunha empresa	

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Identificar as diferentes estruturas organizativas do deporte	CG1 CG3 CE1
Distinguir os modelos de organización deportiva	CG1 CG2 CG3 CE1 CE3 CE5
Identificar os organismos supervisores do deporte e as diferentes organizacións deportivas *supranacionais	CG1 CG2 CG3 CE1 CE3 CE5
Elixir a mellor forma de organizar competicións deportivas desde o punto de vista do aproveitamento económico.	CG1 CG2 CG3 CE1 CE3 CE7
Identificar razóns e xustificacións para a toma de decisións considerando as peculiaridades do negocio do deporte	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3

Contidos

Tema

I. Modelo Europeo do Deporte	a. Modelos de deporte b. Modelo Europeo do Deporte c. Outros modelos de deporte
II. Clubs e SAD	a. Organización institucional nacional b. Clubs deportivos c. SADs d. Outras asociacións deportivas
III. Federacións, Ligas CSD, Comités Olímpicos, Organismos supranacionais	a. Organización institucional internacional b. Federacións, c. Ligas d. CSD e. Comités Olímpicos, f. Outros organismos supranacionais
IV. Competicións. Balance competitivo.	a. Competicións deportivas b. Aproveitamento económico das competicións c. Balance competitivo.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	9	0	9
Estudo de casos/análises de situacións	15	40	55
Obradoiros	10	35	45
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	0	10	10
Outros	5	0	5
Probas de tipo test	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Consistirán en explicacións previas por parte dos docentes para introducir o contido das materias e a metodoloxía de traballo a seguir.
Estudo de casos/análises de situacións	A través de exemplos concretos mostrarase a aplicación práctica de coñecementos e teranse que extraer conclusións de aprendizaxe.
Obradoiros	Mediante a formulación de problemas e a súa resolución, así como co uso doutras técnicas do proceso ensino-aprendizaxe, os estudantes participasen no proceso de adquisición de coñecementos e a súa posta en práctica.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Traballo autónomo dos estudantes sobre problemas ou exercicios relacionados co explicado.
Outros	Actividades complementarias como visitas a institucións ou entidades, saídas de campo, seminarios, conferencias ou cursos complementarios.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Estudo de casos/análises de situacións	Avaliarase o traballo realizado para resolver o caso/situación e os ensinados obtidos.	40	
Obradoiros	Avaliarase o traballo realizado nas actividades programadas.	40	
Probas de tipo test	Avaliaranse os coñecementos adquiridos a través de probas de tipo test ou de preguntas curtas.	20	

Outros comentarios e avaliación de Xullo

O conxunto de criterios de avaliación arriba exposto constitúe o sistema de avaliación continua. Para poder ser avaliado por este sistema hai que asistir polo menos ao 75% das horas de docencia presencial.

Exame de segunda convocatoria: Exame de segunda convocatoria para os que non superasen a materia polo sistema de avaliación continua. Neste caso, a cualificación obtida no exame constituirá o 100% da nota.

Bibliografía. Fontes de información

- ACOSTA HERNÁNDEZ, R. (2005): Gestión y administración de organizaciones deportivas. Paidotribo.
- DOBSON, S.; GODDARD, J. (2001): The Economics of Football. Cambridge University Press.
- DOWNWARD, P; DAWSON, A.(2000): The Economics of Professional Team Sports. Routledge.
- HEINEMANN, K. (1998): Introducción a la economía del deporte. Paidotribo.
- GRATTON, C.; TAYLOR, P.(2000): Economics of Sport and Recreation. Spon Press.
- LEEDS, M.; ALLMEN, P. von (2002): The Economics of Sports. Addison Wesley.
- MESTRE SANCHO, J. (2004): Planificación deportiva: teoría y práctica. INDE.
- PARKHOUSE, B. (3ª ed.) (2001): The Management of Sport: Its Foundation and Application. McGraw Hill.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Sistema de Información Económico-Financeira**

Materia	Sistema de Información Económico-Financeira			
Código	O04M095V01102			
Titulación	Máster Universitario en Xestión Empresarial do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	5	OB	1	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Rivero Fernández, M ^a Dolores			
Profesorado	Gallego Rodríguez, María Elena Mareque Álvarez-Santullano, María Mercedes Pérez Mantecón, María Rivero Fernández, M ^a Dolores Urrutia de Hoyos, Ignacio			
Correo-e	mrivero@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	En esta materia expoñense as características específicas da contabilidade financeira dos clubs e SAD. Tamen se aprenderá a identificar as principais partidas de coste e creación de valor. A partir de elas xeneraránse os presupostos. Finalmente, facilitaránse os coñecementos básicos para interpretar os informes de auditoría e daránse as ferramentas para diseñar sistemas de control financeiro.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoito nun contexto de investigación.	- saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.	- saber facer
CB3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.	- saber facer
CB4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.	- saber facer
CB5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que terá que ser, en grande medida, autodirixido e autónomo.	- saber
CG1	Capacitar ao alumnado para a administración e dirección de todo tipo de entidade ou organización deportiva	- Saber estar / ser
CG2	Favorecer o contacto directo co sector deportivo	- Saber estar / ser
CG3	Ofrecer unha visión integradora dos distintos subsistemas que configuran o sistema organización/empresa no sector deportivo	- Saber estar / ser
CG4	Coñecer e comprender a evolución do deporte dende o seu compñente económico-empresarial	- saber facer
CE2	Coñecer a importancia do xestor deportivo e o seu amplo abano de ocupación: clubs deportivos, federacións, xinasios, instalacións deportivas, padroados de deportes, empresas privadas, administracións públicas, etc...	
CE3	Ofrecer aos profesionais da xestión deportiva novos métodos de traballo aplicables á súa actividade laboral.	
CE4	Aproveitar os novos desafíos que ofrecen os grandes eventos deportivos como acontecementos de carácter global.	
CE5	Manexar un conxunto variado de métodos de investigación dirixidos a resolver asuntos relativos á xestión do sector deportivo.	
CE6	Adquirir coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial	- saber

CT2	Capacidade de traballo en equipo, desenvolvendo habilidades de liderado e de relación interpersoal.	- Saber estar / ser
CT4	Capacidade de aplicar o coñecemento á práctica.	- saber facer
CT5	Compromiso ético e de responsabilidade social.	- Saber estar / ser
CT6	Habilidades de comunicación verbal e non verbal.	

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
- Tener espíritu crítico y constructivo	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG4 CE2 CE3 CT5
- Fomentar la capacidad de trabajar en equipo y cooperar	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG3 CE2 CE3 CE5 CE6 CT2 CT6
- Adoptar una actitud resolutiva ante problemas en la realidad organizativa del deporte.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CE2 CE3 CE5 CE6 CT4
- Conocer el marco jurídico y organizativo en el que se desarrolla el deporte.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6

Contidos

Tema	
I. Adaptación sectorial do PGC ás SAD	Adaptación sectorial do PGC ás SAD
II. Contabilidade de xestión e orzamentos	Contabilidade de xestión e orzamentos
III. Interpretación de informes de auditoría e medidas de control financeiro en entidades deportivas	Interpretación de informes de auditoría e medidas de control financeiro en entidades deportivas

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	9	0	9

Estudo de casos/análises de situacións	15	40	55
Obradoiros	10	35	45
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	0	10	10
Outros	5	0	5
Probas de tipo test	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor de los contenidos sobre la materia objeto de estudio, bases teóricas y/o directrices de un trabajo, ejercicio o proyecto a desarrollar por el estudiante.
Estudo de casos/análises de situacións	Aplicación práctica dos coñecementos adquiridos nas aulas e no traballo autónomo do alumnado
Obradoiros	Realización de casos prácticos
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Clases prácticas e traballo titorizado do alumno, facendo especial fincapé na resolución de exercicios.
Outros	Actividades complementarias como visitas a institucións o entidades, salidas de campo, seminarios, conferencias o cursos complementarios.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Obradoiros	Resolución de casos prácticos	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CE2 CE3 CE4 CE6 CT4
Estudo de casos/análises de situacións	Estudios de situacións de empresas reais. Casos reais	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG4 CE4 CE5 CT4 CT6

Probas de tipo test	Tests realizados na plataforma de ensino virtual da Universidade a xeito de autoavaliación por parte do alumnado	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG4 CE3 CE4 CE5 CE6 CT5

Outros comentarios e avaliación de Xullo

O conxunto de criterios de avaliación arriba exposto constitúe o sistema de avaliación continua.

Exame de segunda convocatoria:

Realizarase un exame no mes de xullo para aqueles alumnos e alumnas que non superasen a materia polo sistema de avaliación continua ou que non se tiveran acollido a esta opción de avaliación. Neste caso, a cualificación obtida no exame constituirá o 100% da nota.

Observación:

Calquera evidencia de traballos plaxiados ou copiados suporá unha cualificación de suspenso nas dúas convocatorias.

As datas dos exames serán as aprobadas pola Comisión do Máster. Serán publicada na paxina web do mesmo.

Bibliografía. Fontes de información

Archel Domench, P, ESTADOS CONTABLES, 2010, PIRAMIDE

, PLAN GENERAL CONTABLE, 2008,

RIVERO TORRE, P, ANALISIS DE BALANCES Y ESTADOS COMPLEMENTARIOS, 2010, PIRAMIDE

Recomendacións

Outros comentarios

Se recomenda tener conceptos básicos de contabilidade

DATOS IDENTIFICATIVOS**Financiación e Fiscalidade do Deporte**

Materia	Financiación e Fiscalidade do Deporte			
Código	004M095V01103			
Titulación	Máster Universitario en Xestión Empresarial do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	5	OB	1	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Dpto. Externo Economía aplicada Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Barajas Alonso, Ángel Antonio			
Profesorado	Barajas Alonso, Ángel Antonio Brage Díaz, Beatriz Fernández Rodríguez, María Teresa Lago Peñas, Santiago López Iturriaga, Felix Javier Miranda Gasparetto, Thadeu Villanueva Villar, Mónica			
Correo-e	abarajas@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia expónse as formas específicas de financiamento dos clubs e *SAD, os plans especiais de financiamento ao deporte como o programa *ADO, etc. Tamén se aprenderá a identificar posibles elementos de alerta financeira para situacións críticas. Exporanse as medidas de rendibilidade máis apropiadas para a actividade deportiva. Explicarase a fiscalidade propia do deporte. Finalmente, darase a coñecer o funcionamento das fundacións deportivas.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Capacitar ao alumnado para a administración e dirección de todo tipo de entidade ou organización deportiva	- saber facer
CG2	Favorecer o contacto directo co sector deportivo	- saber facer
CG3	Ofrecer unha visión integradora dos distintos subsistemas que configuran o sistema organización/empresa no sector deportivo	- saber facer
CE1	Especializarse na xestión empresarial do sector deportivo, tanto na súa vertente pública como privada	- saber
CE2	Coñecer a importancia do xestor deportivo e o seu amplo abano de ocupación: clubs deportivos, federacións, xinasios, instalacións deportivas, padroados de deportes, empresas privadas, administracións públicas, etc...	- saber facer
CE3	Ofrecer aos profesionais da xestión deportiva novos métodos de traballo aplicables á súa actividade laboral.	- saber
CE4	Aproveitar os novos desafíos que ofrecen os grandes eventos deportivos como acontecementos de carácter global.	
CE6	Adquirir coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial	- saber - saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Identificar as diferentes vías de financiamento operativo e a longo prazo no ámbito das entidades deportivas.	CE1 CE4

Detectar posibles situacións de dificultade financeira para seleccionar as fontes de financiamento máis adecuadas segundo a *casuística das entidades deportivas.	CG1 CG2 CE2 CE3 CE4
Manexar diferentes técnicas (cocientes, porcentaxes...) para analizar a situación económica-financieira dunha entidade deportiva co obxectivo de planificar a actividade da entidade para garantir a súa sustentabilidade financeira	CE2 CE3
Identificar claramente a tributación dos principais rendementos obtidos no sector deportivo	CG2 CG3 CE1 CE3 CE6
Distinguir a utilidade das fundacións para desenvolver a actividade dunha entidade deportiva	CG3 CE2 CE6
Adoptar unha actitude *resolutiva ante problemas na realidade laboral plasmando diferentes solucións fiscais ante unhas situacións concreta.	CG1 CG2 CG3 CE2

Contidos

Tema	
Financiamento e rendibilidade do deporte	Financiamento e rendibilidade do deporte
Fiscalidade do deporte	Fiscalidade do deporte
Fundacións deportivas	Fundacións deportivas

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	9	0	9
Estudo de casos/análises de situacións	15	40	55
Obradoiros	10	35	45
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	0	10	10
Outros	5	0	5
Probos de tipo test	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Consistirán en explicacións previas por parte dos docentes para introducir o contido das materias e a metodoloxía de traballo a seguir.
Estudo de casos/análises de situacións	A través de exemplos concretos mostrarase a aplicación práctica de coñecementos e teranse que extraer conclusións de aprendizaxe.
Obradoiros	Mediante a formulación de problemas e a súa resolución, así como co uso doutras técnicas do proceso ensino-aprendizaxe, os estudantes participasen no proceso de adquisición de coñecementos e a súa posta en práctica.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Traballo autónomo dos estudantes sobre problemas ou exercicios relacionados co explicado.
Outros	Actividades complementarias como visitas a institucións ou entidades, saídas de campo, seminarios, conferencias ou cursos complementarios.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Estudo de casos/análises de situacións	Avaliarase o traballo realizado para resolver o caso/situación e os ensinados obtidos.	40	
Obradoiros	Avaliarase o traballo realizado nas actividades programadas.	40	
Probas de tipo test	Avaliaranse os coñecementos adquiridos a través de probas de tipo test ou de preguntas curtas.	20	

Outros comentarios e avaliación de Xullo

O conxunto de criterios de avaliación arriba exposto constitúe o sistema de avaliación continua. Para poder ser avaliado por este sistema hai que asistir polo menos ao 75% das horas de docencia presencial. As datas e horarios das probas de avaliación son os aprobados e están dispoñibles na web da Facultade.

Exame de segunda convocatoria: Realízase un exame no mes de xullo para os que non superasen a materia polo sistema de avaliación continua. Neste caso, a cualificación obtida no exame constituirá o 100% da nota.

Bibliografía. Fontes de información

Howard Dennis R. & Crompton, John L., Financing Sport, 2005, Sport Management Library

Barajas, Angel, El valor económico del fútbol, 2005, EUNSA

Oriol Amat, Análisis Económico-Financiero, 2008, Gestión 2000

En fiscalidade emprégase a diversa lexislación relacionada cos diferentes rendementos derivados do deporte. A modo de exemplo, no IRPF: Lei 35/2006, de 28 de novembro, do Imposto sobre a Renda das Persoas Físicas e de modificación parcial das leis dos Impostos sobre Sociedades, sobre a Renda de non Residentes e sobre o Patrimonio. Real Decreto 439/2007, de 30 de marzo, polo que se aproba o Regulamento do Imposto sobre a Renda das Persoas Físicas e modifícase o Regulamento de Plans e Fondos de Pensións, aprobado por Real Decreto 304/2004, de 20 de febreiro.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Xestión Deportiva e Calidade**

Materia	Xestión Deportiva e Calidade			
Código	004M095V01104			
Titulación	Máster Universitario en Xestión Empresarial do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	5	OB	1	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	del Río Rama, María de la Cruz			
Profesorado	Areal Ludeña, Santiago del Río Rama, María de la Cruz Estevez Rodriguez, Pablo Lago Peñas, Carlos Martínez Cobas, Francisco Javier Rivera Camba, Ricardo Salgado Barandela, Jesyca María			
Correo-e	delrio@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia ensínanse principios básicos de xestión de persoas con especial atención ao caso particular dos deportistas. Tamén se explicará o efecto económico do desenvolvemento do talento desde idades temperás. Explicaranse os sistemas de contratación de xogadores e o papel que xogan os seus representantes. Doutra banda, presentaranse diversos tipos de organización nas entidades deportivas para levar a cabo a súa xestión. Finalmente, farase referencia á utilidade dos sistemas de calidade para mellorar o rendemento das organizacións deportivas			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Capacitar ao alumnado para a administración e dirección de todo tipo de entidade ou organización deportiva	- saber facer - Saber estar / ser
CG2	Favorecer o contacto directo co sector deportivo	- saber facer - Saber estar / ser
CG3	Ofrecer unha visión integradora dos distintos subsistemas que configuran o sistema organización/empresa no sector deportivo	- saber facer - Saber estar / ser
CG4	Coñecer e comprender a evolución do deporte dende o seu compñente económico-empresarial	- saber facer - Saber estar / ser
CE1	Especializarse na xestión empresarial do sector deportivo, tanto na súa vertente pública como privada	
CE2	Coñecer a importancia do xestor deportivo e o seu amplo abano de ocupación: clubs deportivos, federacións, xinasios, instalacións deportivas, padroados de deportes, empresas privadas, administracións públicas, etc...	- saber - saber facer
CE3	Ofrecer aos profesionais da xestión deportiva novos métodos de traballo aplicables á súa actividade laboral.	- saber
CE4	Aproveitar os novos desafíos que ofrecen os grandes eventos deportivos como acontecementos de carácter global.	
CE5	Manexar un conxunto variado de métodos de investigación dirixidos a resolver asuntos relativos á xestión do sector deportivo.	
CE6	Adquirir coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial	- saber

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Xestión do talento en organizacións deportivas. Xestión de carteiras	CG1 CG2 CG3 CG4 CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6
Contratación de xogadores. Axentes	CG1 CG2 CG3 CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6
Xestión de clubs, *SAD e Federacións	CG1 CG2 CG3 CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6
Implantación de calidade en organizacións deportivas	CG1 CG2 CG3 CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6

Contidos

Tema	
(*)**I. Xestión do talento en organizacións deportivas. Xestión de Canteiras	(*)**I. Xestión do talento en organizacións deportivas. Xestión de Canteiras
(*)***II. *Contratación de xogadores. Axentes	(*)***II. *Contratación de xogadores. Axentes
(*)***III. Xestión de clubs, ***SAD e Federacións	(*)***III. Xestión de clubs, ***SAD e Federacións
(*)***IV. *Implantación de calidade en organizacións deportivas	(*)***IV. *Implantación de calidade en organizacións deportivas

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	20	0	20
Estudo de casos/análises de situacións	10	0	10
Probas de tipo test	1	34	35
Traballos e proxectos	0	60	60

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Consistirán en explicacións previas por parte dos docentes para introducir o contido das materias e a metodoloxía de traballo a seguir

Estudo de casos/análises de situacións

A través de exemplos concretos mostrarase a aplicación práctica de coñecementos e teranse que extraer conclusións de aprendizaxe

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Probas de tipo test	Avaliaranse os coñecementos adquiridos a través de probas de tipo test ou de preguntas curtas	20	CE1 CE3 CE4 CE6
Traballos e proxectos	Avaliarase os traballos ou proxectos propostos	80	CG1 CG3 CG4 CE2 CE6

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A planificación exposta nesta guía docente implica a aplicación dun sistema de avaliación continua, entón a nota final será obtida a partir da avaliación dos traballos tutelados e realización dun exame.

- Traballo Tutelado: consistirá no desenvolvemento nun grupo de traballo, para a aplicación dos conceptos e técnicas da materia de forma independente polos alumnos, con atención personalizada para o seu seguimento. Os traballos tutelado serán entregados no prazo anunciado con suficiente antelación.

- Exame final: consistirá na resolución de exercicios breves e de resposta a preguntas curtas e /ou múltiple.

A nota final é a suma de ambas partes, avaliación continua e exame. Nota mínima para aprobar a materia 5.

Segunda convocatoria: A avaliación continua alcanzada durante o cuatrimestre gardarase para as convocatorias extraordinarias deste curso académico. Exame final: consistirá na resolución de exercicios breves e de resposta a preguntas curtas e /ou múltiple. A nota final é a suma de ambas partes, avaliación continua e exame. Nota mínima para aprobar a materia 5.

Os alumnos que non seguen avaliación continua: o alumno será avaliado coa realización dun exame final que representará o 100% da nota.

Bibliografía. Fontes de información

Alberto Dorado y Leonor Gallardo, La gestión del Deporte a través de la Calidad, 2005, INDE

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Planificación Estratégica**

Materia	Planificación Estratégica			
Código	004M095V01105			
Titulación	Máster Universitario en Xestión Empresarial do Deporte			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	5	OB	1	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Carlos Villamarín, Pablo de			
Profesorado	Carlos Villamarín, Pablo de García García, Óscar Martínez Lemos, Rodolfo Ivan Rico Díaz, Javier Tourinho González, Carlos Francisco			
Correo-e	pdecarlo@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es/			
Descrición xeral	Neste módulo presentarase os cimentos sobre os que se teñen que construír os plans estratéxicos nas entidades deportivas e exporase exemplos concretos. Así, mostrarase cales poden ser as estratexias a desenvolver en distintas organizacións relacionadas co deporte para alcanzar os obxectivos marcados. Finalmente, mostrarase como empregar a Responsabilidade Social Corporativa (RSC) para levar a cabo os plans das entidades deportivas.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoito nun contexto de investigación.	- saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.	- saber
CB3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.	- saber
CB4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.	- saber
CB5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que terá que ser, en grande medida, autodirixido e autónomo.	- saber
CG1	Capacitar ao alumnado para a administración e dirección de todo tipo de entidade ou organización deportiva	- Saber estar / ser
CG2	Favorecer o contacto directo co sector deportivo	- Saber estar / ser
CG3	Ofrecer unha visión integradora dos distintos subsistemas que configuran o sistema organización/empresa no sector deportivo	- saber facer - Saber estar / ser
CG4	Coñecer e comprender a evolución do deporte dende o seu compñente económico-empresarial	- saber facer
CE1	Especializarse na xestión empresarial do sector deportivo, tanto na súa vertente pública como privada	- saber facer
CE2	Coñecer a importancia do xestor deportivo e o seu amplo abano de ocupación: clubs deportivos, federacións, xinasios, instalacións deportivas, padroados de deportes, empresas privadas, administracións públicas, etc...	- saber facer
CE3	Ofrecer aos profesionais da xestión deportiva novos métodos de traballo aplicables á súa actividade laboral.	- saber
CE7	Valorar a partir dos rexistros relevantes de información a situación e previsible evolución dunha empresa	- saber facer

CE9	Coñecer a relación entre a empresa e a súa contorna avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sostenibilidade empresarial	- saber - saber facer
CT1	Capacidade de traballo nos diferentes contextos do ámbito deportivo de forma autónoma e con iniciativa.	- saber facer
CT2	Capacidade de traballo en equipo, desenvolvendo habilidades de liderado e de relación interpersoal.	- saber facer
CT3	Capacidade para traballar en ambientes de presión.	- saber facer - Saber estar / ser
CT4	Capacidade de aplicar o coñecemento á práctica.	- saber facer
CT5	Compromiso ético e de responsabilidade social.	- saber facer - Saber estar / ser
CT6	Habilidades de comunicación verbal e non verbal.	- saber - saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Determinar cales son os alicerces estratéxicos nas organizacións deportivas.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CE1 CE2 CE3 CE9 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6
Elaborar plans estratéxicos para organizacións deportivas.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CE1 CE2 CE3 CE7 CE9 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6

Descubrir as liñas estratéxicas diferenciais para distintos deportes: fútbol, baloncesto, balonmán e outros deportes.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CE1
CE2
CE3
CE9
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6

Preparar plans de Responsabilidade Social Corporativa (RSC) que contribúan á consecución dos obxectivos das organizacións deportivas.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CE1
CE2
CE3
CE9
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6

Contidos

Tema

I. Plans estratéxicos nas organizacións deportivas.	1. Fundamentos teóricos básicos da dirección e a planificación estratéxica. 2. Aplicacións prácticas do deseño de plans estratéxicos: Federacións e Clubs deportivos.
II. Liñas estratéxicas en diferentes deportes: fútbol, baloncesto, balonmán e outros deportes.	1. Planificación estratéxica desde as institucións públicas: CSD, CCAA e Concello. 2. Extensións da análise estratéxica aplicado ao deporte.
III. Responsabilidade Social Corporativa en entidades deportivas.	1. Revisión de diferentes aspectos da relación entre Responsabilidade Social Corporativa e deporte.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Sesión maxistral	13	10	23
Debates	2	0	2
Eventos docentes e/ou divulgativos	3	0	3
Estudo de casos/análises de situacións	20	15	35
Traballos e proxectos	0	40	40
Probas de tipo test	1	20	21

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.

Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos da materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Debates	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...
Eventos docentes e/ou divulgativos	Conferencias realizadas por ponentes de prestixio, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia.
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Atención das consultas do alumnado relacionadas cos casos abordados na aula. Desenvolverase de forma presencial (directamente na aula) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico).
Probas	Descrición
Traballos e proxectos	Atención das consultas do alumnado relacionadas cos traballos propostos na materia. Desenvolverase de forma non presencial (a través do correo electrónico).
Probas de tipo test	Atención das consultas do alumnado relacionadas coa preparación das probas de tipo test. Desenvolverase de forma non presencial (a través do correo electrónico).

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballos e proxectos	Elaboración de dous traballos, un correspondente ao Bloque I (40% da nota) e outro correspondente ao Bloque II (40% da nota).	80	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CE1 CE2 CE3 CE7 CE9 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6

Probas de tipo test	Realización dun exame escrito de tipo test relativo aos contidos teóricos impartidos ao longo das sesións de clase.	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG3 CG4 CE1 CE2 CE3 CE9 CT5

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Primeira oportunidade: o conxunto de criterios de avaliación arriba exposto constitúe o sistema de avaliación continua na primeira oportunidade. É necesario alcanzar un mínimo de 3.5 (sobre 10) en cada proba para poder compensala e superar a materia.

En caso de non seguir a avaliación continua (non realización de ningún dos dous traballos), o alumno ten a opción de presentarse ao exame oficial, de carácter presencial, a celebrar ao final do cuadrimestre na data establecida pola Coordinación do Máster. Devandito exame suporá o 100% da cualificación.

Segunda oportunidade: os alumnos que non superen a materia na primeira oportunidade, teñen dúas opcións:

- Realizar un exame na data establecida pola Coordinación do Máster (mes de xullo), que suporá o 100% da cualificación.
- Conservar a nota obtida nos Traballos e proxectos (80%), sempre que sexa superior a 3.5 (sobre 10) e realizar, unicamente, a Proba de tipo test (20%) na data establecida pola Coordinación do Máster (mes de xullo). É necesario alcanzar un mínimo de 3.5 (sobre 10) nesta proba para poder compensala e superar a materia.

Bibliografía. Fontes de información

Beech, J. e Chadwick, S. (eds.), The business of sport management (2ª edición), Harlow (England): Pearson Education Limited, 2013

Hamil, S. e Chadwick, S., Managing football: an international perspective, Amsterdam: Elsevier, 2010

Navas, J.E. e Guerras, L.A., La Dirección estratégica de la empresa. Teoría y aplicaciones (4ª edición), Madrid: Thomson-Civitas, 2007

Parkhouse, B.L. (ed.), The Management of sport : its foundation and application, Boston: McGraw-Hill, 2009

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Eventos Deportivos/O04M095V01203

Instalacións Deportivas/O04M095V01202

Patrocinio e Marketing Deportivo/O04M095V01201

Traballo Fin de Máster/O04M095V01205

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Xestión Deportiva e Calidade/O04M095V01104

DATOS IDENTIFICATIVOS**Patrocinio e Marketing Deportivo**

Materia	Patrocinio e Marketing Deportivo			
Código	004M095V01201			
Titulación	Máster Universitario en Xestión Empresarial do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	5	OB	1	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Fraiz Brea, José Antonio			
Profesorado	Adrio Neira, Juan Manuel Alén González, María Elisa Cerviño Fernández, Julio Fraiz Brea, José Antonio Mazaira Castro, Andrés Rodríguez Comesaña, Lorenzo			
Correo-e	jafraiz@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia móstranse as vías de obtención de ingresos máis ligados á imaxe de marca de deportistas, clubs, federacións, etc. Farase especial fincapé na negociación dos dereitos de retransmisións deportivas, o patrocinio, a mercadotecnia e ó merchandising.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoito nun contexto de investigación.	- saber - saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.	- saber facer
CB3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.	- saber facer - Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.	- saber facer - Saber estar / ser
CB5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que terá que ser, en grande medida, autodirixido e autónomo.	- saber - saber facer
CG1	Capacitar ao alumnado para a administración e dirección de todo tipo de entidade ou organización deportiva	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG2	Favorecer o contacto directo co sector deportivo	- saber facer - Saber estar / ser
CG3	Ofrecer unha visión integradora dos distintos subsistemas que configuran o sistema organización/empresa no sector deportivo	- saber facer - Saber estar / ser
CE1	Especializarse na xestión empresarial do sector deportivo, tanto na súa vertente pública como privada	- saber
CE2	Coñecer a importancia do xestor deportivo e o seu amplo abano de ocupación: clubs deportivos, federacións, xinasios, instalacións deportivas, padroados de deportes, empresas privadas, administracións públicas, etc...	- saber facer
CE4	Aproveitar os novos desafíos que ofrecen os grandes eventos deportivos como acontecementos de carácter global.	- saber - saber facer

CE5	Manexar un conxunto variado de métodos de investigación dirixidos a resolver asuntos relativos á xestión do sector deportivo.
CE6	Adquirir coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CE7	Valorar a partir dos rexistros relevantes de información a situación e previsible evolución dunha empresa

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
-Adquirir coñecemento de patrocinio deportivo desde o punto de vista económico e xurídico.	CB1
-Adquirir coñecemento da mercadotecnia deportiva.	CB2
-Adquirir coñecemento de merchandaising deportivo	CB3
-Adquirir habilidades para a xestión de patrocinios.	CB4
	CB5
	CG1
	CG2
	CG3
	CE1
	CE2
	CE4
	CE5
	CE6
	CE7

Contidos

Tema	
I. Xestión de dereitos de imaxe	Xestión de dereitos de imaxe
II. Patrocinio deportivo	Patrocinio deportivo
III. Marketing deportivo	Marketing deportivo
IV. Merchandising deportivo	Merchandising deportivo

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	9	0	9
Estudo de casos/análises de situacións	15	40	55
Obradoiros	10	35	45
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	0	10	10
Outros	5	0	5
Probas de tipo test	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Consistirán en explicacións previas por parte dos docentes para introducir o contido das materias e a metodoloxía de traballo a seguir.
Estudo de casos/análises de situacións	A través de exemplos concretos mostrarase a aplicación práctica de coñecementos e teranse que extraer conclusións de aprendizaxe.
Obradoiros	Mediante a formulación de problemas e a súa resolución, así como co uso doutras técnicas do proceso ensino-aprendizaxe, os estudantes participasen no proceso de adquisición de coñecementos e a súa posta en práctica.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Traballo autónomo dos estudantes sobre problemas ou exercicios relacionados co explicado.
Outros	Actividades complementarias como visitas a institucións ou entidades, saídas de campo, seminarios, conferencias ou cursos complementarios.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Orientarase os estudantes para a resolución de casos prácticos.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Estudo de casos/análises de situacións	Avaliarase o traballo realizado para resolver o caso/situación e os ensinós obtidos.	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CE2 CE7
Obradoiros	Avaliarase o traballo realizado nas actividades programadas.	30	CG1 CG2 CG3 CE4
Probas de tipo test	Avaliaranse os coñecementos adquiridos a través de probas de tipo test ou de preguntas curtas.	30	CE1 CE4 CE6

Outros comentarios e avaliación de Xullo

O conxunto de criterios de avaliación arriba exposto constitúe o sistema de avaliación continua. Para poder ser avaliado por este sistema hai que asistir polo menos ao 75% das horas de docencia presencial.

Exame de segunda convocatoria:

Realizarase un exame no mes de xullo para os que non superasen a materia polo sistema de avaliación continua. Neste caso, a cualificación obtida no exame constituirá o 100% da nota.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o curso 2016-17.

Condutas inadecuadas, contrarias e prexudiciais á convivencia, poderán ser sancionadas coa perda do dereito á avaliación continua por parte do estudante responsable.

Bibliografía. Fontes de información

- Agudo, A. (2003). Mercadotecnia de fútbol. Editorial Pirámide-Esic.
- Campos, C. (1997). Mercadotecnia e Patrocinio Deportivo. Barcelona: GPE
- Campos, C. (2004). Dirección e Mercadotecnia de Servizos Deportivos. GPE, Barcelona
- Desbordes, M.; Ohl, F. e Tribou. (2001). Estratexias da Mercadotecnia Deportiva. Análise do consumo deportivo. Editorial Paidotribo. Barcelona.
- Mullin, B.J.; Hardy, S.; Sutton, W.A. (2001). Mercadotecnia deportiva. Barcelona, Paidotribo.
- Sánchez Buján, P. (2000). Mercadotecnia deportiva. A clave do éxito na xestión dos centros de actividade física e recreativa, Madrid.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Instalacións Deportivas**

Materia	Instalacións Deportivas			
Código	004M095V01202			
Titulación	Máster Universitario en Xestión Empresarial do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	5	OB	1	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Romo Pérez, Vicente			
Profesorado	Antelo Lema, Xosé Antón Armental López, Juan Antonio Barata Martínez, Jorge Gallardo Guerrero, Leonor Lopez Cuadrado, Santiago Romo Pérez, Vicente Sánchez Fernández, Patricio			
Correo-e	vicente@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	(*)En esta materia se da una perspectiva de la gestión de instalaciones tanto desde una perspectiva pública como privada. Además se profundizará en las nuevas vías de obtención de ingresos más ligados a la explotación de los estadios como la cesión de los derechos de nombre, la venta de estadios, gestión de palcos VIPs, multiuso de las instalaciones, etc.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoito nun contexto de investigación.	- saber - saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.	- saber - saber facer
CB3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CB5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que terá que ser, en grande medida, autodirixido e autónomo.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG1	Capacitar ao alumnado para a administración e dirección de todo tipo de entidade ou organización deportiva	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG2	Favorecer o contacto directo co sector deportivo	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG3	Ofrecer unha visión integradora dos distintos subsistemas que configuran o sistema organización/empresa no sector deportivo	- saber - saber facer - Saber estar / ser

CG4	Coñecer e comprender a evolución do deporte dende o seu compñente económico-empresarial	- saber - saber facer
CE2	Coñecer a importancia do xestor deportivo e o seu amplo abano de ocupación: clubs deportivos, federacións, xinasios, instalacións deportivas, padroados de deportes, empresas privadas, administracións públicas, etc...	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CE4	Aproveitar os novos desafíos que ofrecen os grandes eventos deportivos como acontecementos de carácter global.	- saber - saber facer - Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecer a tipoloxía das instalacións deportivas e o seu equipamento	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CE4
Saber os diferentes sistemas de xestión pública e privada das instalacións deportivas	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CE2 CE4
Analizar os datos de execución do orzamento para a toma de decisións	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CE2 CE4
Saber tramitar distintos tipos de expediente de contratación na xestión pública do deporte	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CE2 CE4

Contidos

Tema	
I. Xestión pública de instalacións deportivas	Xestión pública de instalacións deportivas
II. Xestión privada de instalacións deportivas	Xestión privada de instalacións deportivas
III. Estadios: cesión do dereito de explotación do nome, entradas e hospitality	Estadios: cesión do dereito de explotación do nome, entradas e hospitality

IV. Xestión da instalación deportivas. O orzamento de gastos

Execución de orzamento de gastos de deportes
 Expediente de subvencións a entidades deportivas.
 Expediente de subministración para un servizo de deportes.
 Expediente para a construción dunha instalación deportiva.

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	9	0	9
Estudo de casos/análises de situacións	15	40	55
Obradoiros	15	0	15
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	0	10	10
Probas de tipo test	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	Consistirán en explicacións previas por parte dos docentes para introducir o contido das materias e a metodoloxía de traballo a seguir.
Estudo de casos/análises de situacións	A través de exemplos concretos mostrarase a aplicación práctica de coñecementos e teranse que extraer conclusións de aprendizaxe.
Obradoiros	Mediante a formulación de problemas e a súa resolución, así como co uso doutras técnicas do proceso ensino-aprendizaxe, os estudantes participasen no proceso de adquisición de coñecementos e a súa posta en práctica.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Traballo autónomo dos estudantes sobre problemas ou exercicios relacionados co explicado.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Analizaranse casos e situacións

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Sesión maxistral	Avaliarase o coñecemento adquirido	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CE4

Estudo de casos/análises de situacións	Avaliarase o traballo realizado para resolver o caso/situación e os ensinados obtidos.	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CE2 CE4
Obradoiros	Avaliarase o traballo realizado nas actividades programadas.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CE2 CE4
Probas de tipo test	Avaliaranse os coñecementos adquiridos a través de probas de tipo test	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CE2 CE4

Outros comentarios e avaliación de Xullo

O conxunto de criterios de avaliación arriba exposto constitúe o sistema de avaliación continua. Para poder ser avaliado por este sistema hai que asistir polo menos ao 75% das horas de docencia presencial. Exame de segunda convocatoria: Realizarase un exame no mes de xullo para os que non superasen a materia polo sistema de avaliación continua. Neste caso, a cualificación obtida no exame constituirá o 100% da nota.

Bibliografía. Fontes de información

Gil Fried , Managing Sport Facilities, ,
 Robert Lussier, David Kimball , Applied Sport Management Skills, ,
 Trevor Slack, Milena Parent , Understanding Sport Organizations, ,
 Jerry Solomon , An Insider's Guide to Managing Sporting Events, ,

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Eventos Deportivos**

Materia	Eventos Deportivos			
Código	004M095V01203			
Titulación	Máster Universitario en Xestión Empresarial do Deporte			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	5	OB	1	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Gallego Rodríguez, María Elena			
Profesorado	Barajas Alonso, Ángel Antonio Gallego Rodríguez, María Elena Salgado Barandela, Jesyca María Sánchez Fernández, Patricio			
Correo-e	egallego@uvigo.es			
Web	http://patricio.webs.uvigo.es			
Descrición xeral	Nesta materia proporcionáanse as ferramentas necesarias para deseñar e organizar eventos deportivos desde unha perspectiva da creación de valor socioeconómico para o organizador e a contorna no que se celebra. Ademais ensináranse as técnicas necesarias para a medición do impacto económico dos eventos. Finalmente, mostrárase como os eventos deportivos son un elemento *potencializador do turismo así como darase a coñecer como se pode promover e xestionar o turismo deportivo.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoito nun contexto de investigación.	- saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.	- saber
CB3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.	- saber
CB4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.	- saber
CB5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que terá que ser, en grande medida, autodirixido e autónomo.	- saber
CG1	Capacitar ao alumnado para a administración e dirección de todo tipo de entidade ou organización deportiva	- Saber estar / ser
CG2	Favorecer o contacto directo co sector deportivo	- Saber estar / ser
CG3	Ofrecer unha visión integradora dos distintos subsistemas que configuran o sistema organización/empresa no sector deportivo	- Saber estar / ser
CG4	Coñecer e comprender a evolución do deporte dende o seu compñente económico-empresarial	- Saber estar / ser
CE1	Especializarse na xestión empresarial do sector deportivo, tanto na súa vertente pública como privada	- saber
CE2	Coñecer a importancia do xestor deportivo e o seu amplo abano de ocupación: clubs deportivos, federacións, xinasios, instalacións deportivas, padroados de deportes, empresas privadas, administracións públicas, etc...	- saber facer
CE3	Ofrecer aos profesionais da xestión deportiva novos métodos de traballo aplicables á súa actividade laboral.	
CE4	Aproveitar os novos desafíos que ofrecen os grandes eventos deportivos como acontecementos de carácter global.	- saber facer
CE5	Manexar un conxunto variado de métodos de investigación dirixidos a resolver asuntos relativos á xestión do sector deportivo.	

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Elixir as ferramentas necesarias para deseñar e organizar eventos deportivos desde unha perspectiva da creación de valor para o organizador e a súa contorna.	CG2 CG3 CG4 CE2 CE4 CE5 CE6
Aplicar as técnicas necesarias para a medición do impacto económico dos eventos deportivos	CG2 CG3 CG4 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6
Aplicar a celebración de eventos deportivos como elemento *potencializador do turismo	CG2 CG3 CG4 CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6
Identificar razóns e xustificacións para a toma de decisións considerando as peculiaridades do negocio do deporte	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4

Contidos	
Tema	
I. Organización de eventos deportivos	a. Planificación deas eventos deportivos b. Plan director e plan operativo c. Loxística d. Seguridade e. Aspectos transversais
II. Impacto económico de eventos deportivos	a. Definición de impacto b. Metodoloxías de análises c. Limitacións e dificultades
III. Deporte e turismo	a. Turismo deportivo b. Turismo vacacional deportivo c. Eventos como mercadotecnia de cidades

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	9	0	9
Estudo de casos/análises de situacións	15	40	55
Obradoiros	10	35	45
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	0	10	10
Outros	5	0	5
Probas de tipo test	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	Consistirán en explicacións previas por parte dos docentes para introducir o contido das materias e a metodoloxía de traballo a seguir.
Estudo de casos/análises de situacións	A través de exemplos concretos mostrarase a aplicación práctica de coñecementos e teranse que extraer conclusións de aprendizaxe.
Obradoiros	Mediante a formulación de problemas e a súa resolución, así como co uso doutras técnicas do proceso ensino-aprendizaxe, os estudantes participasen no proceso de adquisición de coñecementos e a súa posta en práctica.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Traballo autónomo dos estudantes sobre problemas ou exercicios relacionados co explicado.
Outros	Actividades complementarias como visitas a institucións ou entidades, saídas de campo, seminarios, conferencias ou cursos complementarios.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Ó longo da realización desta actividade, o estudante pode plantexar as dúbidas que lle xurdan, e que lle serán resoltas de forma individualizada.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Estudo de casos/análises de situacións	Avaliarase o traballo realizado para resolver o caso/situación e os ensinados obtidos.	40	
Obradoiros	Avaliarase o traballo realizado nas actividades programadas.	40	
Probas de tipo test	Avaliaranse os coñecementos adquiridos a través de probas de tipo test ou de preguntas curtas.	20	

Outros comentarios e avaliación de Xullo

El conjunto de criterios de evaluación arriba expuesto constituye el sistema de evaluación continua. Para poder ser evaluado por este sistema hay que haber asistido al menos al 75% de las horas de docencia presencial.

Examen de segunda convocatoria:

Se realizará un examen en el mes de julio para los que no superasen la materia por el sistema de evaluación continua. En este caso, la calificación obtenida en el examen constituirá el 100% de la nota.

Bibliografía. Fontes de información

- Baade, R. A., Baumann, R. W., & Matheson, V. A. (2008). Assessing the economic impact of college football games on local economies. *Journal of Sports Economics*.
- Banjo, A. (2011). Hosting mega-sport events, expectations and perceptions: a review: sport and tourism. *African Journal for Physical Health Education, Recreation and Dance*, 17(3), 416-428.
- Barajas, Á., Salgado, J., & Sánchez, P. (2012). Problemática de los estudios de impacto económico de eventos deportivos. *Estudios de Economía Aplicada*, 30(2), 441-461.
- Crompton, J. L., & McKay, S. L. (1994). Measuring the economic impact of festivals and events: Some myths, misapplications and ethical dilemmas. *Festival Management and Event Tourism*, 2(1), 33-43.
- Fernández, I., & Martínez, A. (2003). *El impacto económico de la Copa del América*. Valencia: Instituto de Economía Internacional. Universidad de Valencia.
- Hurtado, J. M. R., Sanz, J. A. O., & Cantuche, J. M. R. (2007). Evaluación del impacto económico y social de la celebración de

grandes eventos deportivos a nivel local: el caso del Campeonato de Tenis femenino de la ITF en Sevilla en 2006. Revista de Métodos Cuantitativos para la Economía y la Empresa, (3), 20-39.

Pillay, U., & Bass, O. (2008, September). Mega-events as a response to poverty reduction: The 2010 FIFA World Cup and its urban development implications. In Urban Forum (Vol. 19, No. 3, pp. 329-346). Springer Netherlands.

Sanz, V. ; Moreno, F. & Camacho, D.(2012). Impacto social de un gran evento deportivo: el Gran Premio de Europa de Fórmula 1. Cultura, Ciencia y Deporte, 7 (19), 53-65

Sturgess, B., & Brady, C. (2006). Hosting the FIFA World Cup. World Economics, 7(4), 145-164.

Thrane, C. (2002). Jazz festival visitors and their expenditures: Linking spending patterns to musical interest. Journal of Travel Research, 40, 281-286

Veltri, F. R., Miller, J., & Harris, A. (2009). Club sport national tournament: Economic impact of a small event on a mid-size community. Recreational Sports Journal, 33 (2), 119-128.

Recomendaciones

Outros comentarios

Non existen recomendacións específicas

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prácticas Externas**

Materia	Prácticas Externas			
Código	004M095V01204			
Titulación	Máster Universitario en Xestión Empresarial do Deporte			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	14	OB	1	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Barajas Alonso, Ángel Antonio			
Profesorado	Barajas Alonso, Ángel Antonio Sánchez Fernández, Patricio			
Correo-e	abarajas@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	(*)- Integrar los conocimientos asimilados sobre las diversas disciplinas impartidas durante todo el postgrado en un único trabajo y/o a través de prácticas en entidades relacionadas con el deporte. - Facilitar el desarrollo de las habilidades críticas, analíticas y creativas del alumno al adaptar soluciones y métodos estudiados teóricamente a problemas reales. - Proporcionar al alumno una oportunidad de observar las responsabilidades de los directivos y la complejidad en la administración del sector deportivo, ya que estarán inmersos en una realidad económica y de gestión que les planteará dudas y retos.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CE1	Especializarse na xestión empresarial do sector deportivo, tanto na súa vertente pública como privada	- saber
CE2	Coñecer a importancia do xestor deportivo e o seu amplo abano de ocupación: clubs deportivos, federacións, xinasios, instalacións deportivas, padroados de deportes, empresas privadas, administracións públicas, etc...	- saber facer
CE3	Ofrecer aos profesionais da xestión deportiva novos métodos de traballo aplicables á súa actividade laboral.	- saber - saber facer
CE4	Aproveitar os novos desafíos que ofrecen os grandes eventos deportivos como acontecementos de carácter global.	
CE5	Manexar un conxunto variado de métodos de investigación dirixidos a resolver asuntos relativos á xestión do sector deportivo.	- saber - saber facer
CE6	Adquirir coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial	- saber - saber facer
CE7	Valorar a partir dos rexistros relevantes de información a situación e previsible evolución dunha empresa	- saber - saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
(*)Todas las de la titulación	CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7

Contidos

Tema

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas externas	0	300	300
Informes/memorias de prácticas externas ou prácticum	1	49	50

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas externas	Realización de prácticas en instituciones, empresas o clubes

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas externas	seguimiento de las prácticas en contacto con el alumno y la entidad

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticas externas	actividades previstas	50	CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7
Informes/memorias de prácticas externas ou prácticum	evaluación de la memoria de las prácticas	50	CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Bibliografía. Fontes de información

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Traballo Fin de Máster**

Materia	Traballo Fin de Máster			
Código	004M095V01205			
Titulación	Máster Universitario en Xestión Empresarial do Deporte			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Sánchez Fernández, Patricio			
Profesorado	Barajas Alonso, Ángel Antonio Sánchez Fernández, Patricio			
Correo-e	patricio@uvigo.es			
Web	http://patricio.webs.uvigo.es			
Descrición xeral	O Traballo de Fin de Máster supón a realización por parte do alumno dun proxecto, memoria ou estudo, no que aplique e desenvolva os coñecementos adquiridos no seo do Máster. O Traballo deberá estar orientado á aplicación das competencias xerais asociadas á titulación. O Traballo de Fin de Máster será realizado de forma individual baixo a supervisión do titor asignado. O Traballo de Fin de Máster só poderá ser avaliado unha vez que se teña constancia de que o alumno superou as avaliacións previstas nas restantes materias do Plan de Estudos e dispón, por tanto, de todos os créditos necesarios para a obtención do título de Máster, salvo os correspondentes ao propio Traballo. Todo Traballo Fin de Máster deberá de ser unha obra orixinal, desenvolvida polo propio estudante, non admitíndose traballos meramente descritivos, que recompilen unicamente información, plaxiados ou parcialmente plaxiados. Ao finalizar o Máster, o alumno/a deberá de presentar a memoria do devandito traballo, documento normalizado que conteña o traballo realizado, e deberá de estar capacitado para a defensa do mesmo ante a Comisión designada pola Coordinación do Máster. O traballo fin de máster pode estar ligado ás prácticas externas realizadas en entidades e organizacións deportivas se o alumno/a elixe esta alternativa.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoito nun contexto de investigación.	- saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.	- saber
CB3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.	- saber
CB4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.	- saber
CB5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que terá que ser, en grande medida, autodirixido e autónomo.	- saber
CG1	Capacitar ao alumnado para a administración e dirección de todo tipo de entidade ou organización deportiva	- Saber estar / ser
CG2	Favorecer o contacto directo co sector deportivo	- Saber estar / ser
CG3	Ofrecer unha visión integradora dos distintos subsistemas que configuran o sistema organización/empresa no sector deportivo	- Saber estar / ser
CG4	Coñecer e comprender a evolución do deporte dende o seu compñente económico-empresarial	- Saber estar / ser
CE1	Especializarse na xestión empresarial do sector deportivo, tanto na súa vertente pública como privada	- saber

CE2	Coñecer a importancia do xestor deportivo e o seu amplo abano de ocupación: clubs deportivos, federacións, xinasios, instalacións deportivas, padroados de deportes, empresas privadas, administracións públicas, etc...	- saber facer
CE3	Ofrecer aos profesionais da xestión deportiva novos métodos de traballo aplicables á súa actividade laboral.	- saber
CE4	Aproveitar os novos desafíos que ofrecen os grandes eventos deportivos como acontecementos de carácter global.	- saber facer
CE5	Manexar un conxunto variado de métodos de investigación dirixidos a resolver asuntos relativos á xestión do sector deportivo.	- saber facer
CE6	Adquirir coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial	- saber facer
CE7	Valorar a partir dos rexistros relevantes de información a situación e previsible evolución dunha empresa	- saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Elixir as habilidades e destrezas adquiridos durante a realización do Máster que lle permitan a elaboración, presentación e defensa dun traballo de investigación ou de recompilación, a partir de material orixinal e inédito no campo deportivo a través da utilización da metodoloxía apropiada.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7
Identificar razóns e xustificacións para a toma de decisións considerando as peculiaridades do negocio do deporte	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4

Contidos

Tema

Traballo Fin de Máster

Traballo Fin de Máster

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos tutelados	10	139	149
Traballos e proxectos	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballos tutelados	Traballo de Fin de Máster será realizado de forma individual baixo a supervisión do titor asignado. Consistirá en: - procura de información e investigación no sector deportivo (revisión bibliográfica e obtención de datos primarios). - Síntese e redacción da información obtida anteriormente ou solicitada nas prácticas. - Preparación e defensa do traballo realizado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballos tutelados	Avaliarase o documento escrito presentado.	80	
Traballos e proxectos	Avaliarase a presentación oral do traballo.	20	

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A comisión académica poderá propor sistemas alternativos de avaliación axustados á regulamentación vixente

Bibliografía. Fontes de información

Recomendacións

Outros comentarios

O Traballo Fin de Máster pode estar ligado ás prácticas externas realizadas en entidades e organizacións deportivas.